

DOGFENNAU SY'N MYND GYDA'R BIL
Caiff Nodiadau Esboniadol a Memorandwm Esboniadol eu hargraffu ar wahân.

Bil Senedd ac Etholiadau (Cymru)

[FEL Y'I CYFLWYNWYD]

CYNNWYS

RHAN 1

TROSOLWG

- 1 Trosolwg o'r Ddeddf hon

RHAN 2

ENW CYNULLIAD CENEDLAETHOL CYMRU

- 2 Senedd
3 Deddfau Cynulliad Cymru
4 Aelodau Cynulliad Cymru
5 Clerc y Cynulliad
6 Comisiwn Cynulliad Cenedlaethol Cymru
7 Bwrdd Taliadau Cynulliad Cenedlaethol Cymru
8 Comisiynydd Safonau Cynulliad Cenedlaethol Cymru
9 Diwygiadau i ddeddfwriaeth bresennol

RHAN 3

ETHOLIADAU

Estyn yr hawl i bleidleisio

- 10 Estyn yr hawl i bersonau 16 a 17 oed bleidleisio yn etholiadau'r Senedd
Cofrestru etholiadol
- 11 Yr hawl i gofrestru yn etholwr llywodraeth leol
12 Canfasio blynyddol
13 Gwahoddiadau i gofrestru
14 Gwahoddiadau i gofrestru: darpariaeth bellach am bersonau o dan 16 oed
15 Ceisiadau i gofrestru
16 Adolygu'r hawl i gofrestru
17 Cofrestru'n ddiennw
18 Datganiadau o gysylltiad lleol
19 Datganiadau o wasanaeth
20 Cynnwys datganiadau o wasanaeth
21 Datganiadau o wasanaeth: darpariaeth bellach
22 Cofrestr etholwyr

- 23 Diogelu gwybodaeth am bersonau o dan 16 oed
24 Eithriadau i'r gwaharddiad ar ddatgelu
25 Darpariaeth bellach ar gyfer eithriadau
26 Diwygiadau i Orchymyn Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Cynrychiolaeth y Bobl) 2007
(National Assembly for Wales (Representation of the People) Order 2007)

Goruchwyllo'r gwaith o weinyddu etholiadau

- 27 Dyletswydd i ystyried diwygio'r modd y goruchwylir y Comisiwn Etholiadol

Cyffredinol

- 28 Rheoliadau o dan y Rhan hon

RHAN 4

ANGHYMHWYSO

- 29 Anghymhwyso rhag bod yn Aelod o'r Senedd
30 Eithriadau a rhyddhad rhag anghymhwyso
31 Eithriad rhag anghymhwyso yn rhinwedd bod yn aelod o Dŷ'r Arglwyddi
32 Effaith anghymhwyso
33 Achosion barnwrol ynghylch anghymhwyso
34 Diwygiadau canlyniadol

RHAN 5

AMRYWIOL

Cyfarfodydd y Senedd

- 35 Amseriad y cyfarfod cyntaf

Gweithredu argymhellion Comisiwn y Gyfraith

- 36 Pŵer Gweinidogion Cymru i wneud darpariaeth ynghylch etholiadau etc

Pwerau Comisiwn y Senedd

- 37 Comisiwn y Senedd

RHAN 6

CYFFREDINOL

- 38 Dehongliad cyffredinol
39 Rychwant
40 Dod i rym
41 Enw byr

Atodlen 1 – Diwygiadau i ddeddfwriaeth bresennol

Rhan 1 – Diwygiadau i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006

Rhan 2 – Diwygiadau i Fesur Comisiynydd Safonau Cynulliad Cenedlaethol Cymru 2009

Rhan 3 – Diwygiadau i Fesur Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Taliadau) 2010

Atodlen 2 – Atodlen 1A Newydd i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006

Bil Senedd ac Etholiadau (Cymru)

[FEL Y'I CYFLWYNWYD]

Deddf Cynulliad Cenedlaethol Cymru i ailenwi Cynulliad Cenedlaethol Cymru, i estyn yr hawl i bleidleisio yn etholiadau'r Senedd, i ddiwygio'r gyfraith sy'n ymwneud ag anghymhwyso rhag bod yn Aelod o'r Senedd, i wneud darpariaeth ynghylch goruchwyllo gwaith y Comisiwn Etholiadol, i wneud newidiadau amrywiol i'r gyfraith sy'n ymwneud â llywodraeth Cymru, ac at ddibenion cysylltiedig.

Gan ei fod wedi ei basio gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru ac wedi derbyn cydsyniad Ei Mawrhydi, deddfir fel a ganlyn:

RHAN 1

TROSOLWG

1 Trosolwg o'r Ddeddf hon

- (1) Mae Rhan 2 o'r Ddeddf (gan gynnwys Atodlen 1) yn newid enw Cynulliad Cenedlaethol Cymru i "Senedd", yn datgan y caniateir galw'r Senedd hefyd yn Welsh Parliament ac yn gwneud newidiadau cysylltiedig i deitlau ei Haelodau, ei deddfwriaeth a'i Chomisiwn, ynghyd â'i Bwrdd Taliadau a'i Chomisiynydd Safonau.
- (2) Mae Rhan 3 o'r Ddeddf yn estyn yr hawl i bleidleisio yn etholiadau'r Senedd i bersonau 16 a 17 oed ac yn gwneud newidiadau cysylltiedig i gofrestru etholiadol. Mae hefyd yn ei gwneud yn ofynnol i'r Senedd ystyried y trefniadau ariannol a goruchwyllo ar gyfer gwaith y Comisiwn Etholiadol mewn perthynas ag etholiadau datganoledig Cymru a refferenda datganoledig.
- (3) Mae Rhan 4 o'r Ddeddf (gan gynnwys Atodlen 2) yn diwygio'r gyfraith sy'n ymwneud â phersonau sydd wedi eu hanghymhwyso rhag bod yn Aelodau o'r Senedd.
- (4) Mae Rhan 5 o'r Ddeddf yn cynnwys darpariaethau amrywiol o ran y Senedd a'r etholiadau iddi sydd—
 - yn estyn yr amser pryd y mae'n rhaid cynnal cyfarfod cyntaf y Senedd ar ôl etholiad cyffredinol;
 - yn galluogi Gweinidogion Cymru, drwy reoliadau, i weithredu argymhellion a wneir gan Gomisiwn y Gyfraith;
 - yn egluro pwerau Comisiwn y Senedd i godi tâl am ddarparu nwyddau a gwasanaethau.
- (5) Mae Rhan 6 o'r Ddeddf yn cynnwys darpariaethau cyffredinol ynghylch dehongli'r Ddeddf hon, ei rhychwant, dod â darpariaethau'r Ddeddf i rym, a'r enw byr.

RHAN 2

ENW CYNULLIAD CENEDLAETHOL CYMRU

2 **Senedd**

- (1) Mae Cynulliad Cymru a gyfansoddwyd gan Ddeddf 2006 i'w alw'n "Senedd".
5 (2) Caniateir galw'r Senedd hefyd yn Welsh Parliament.

3 **Deddfau Cynulliad Cymru**

Mae Deddfau Cynulliad Cymru i'w galw'n Ddeddfau'r Senedd neu'n Acts of the Senedd.

4 **Aelodau Cynulliad Cymru**

10 Mae Aelodau Cynulliad Cymru i'w galw'n Aelodau'r Senedd neu'n Members of the Senedd.

5 **Clerc y Cynulliad**

Mae Clerc y Cynulliad i'w alw'n Clerc y Senedd neu'n Clerk of the Senedd.

6 **Comisiwn Cynulliad Cenedlaethol Cymru**

15 Mae Comisiwn Cynulliad Cenedlaethol Cymru i'w alw'n Gomisiwn y Senedd neu'n Senedd Commission.

7 **Bwrdd Taliadau Cynulliad Cenedlaethol Cymru**

Mae Bwrdd Taliadau Cynulliad Cenedlaethol Cymru i'w alw'n Fwrdd Taliadau Annibynnol y Senedd neu'n Independent Remuneration Board of the Senedd.

8 **Comisiynydd Safonau Cynulliad Cenedlaethol Cymru**

20 Mae Comisiynydd Safonau Cynulliad Cenedlaethol Cymru i'w alw'n Gomisiynydd Safonau y Senedd neu'n Senedd Commissioner for Standards.

9 **Diwygiadau i ddeddfwriaeth bresennol**

- (1) O ran diwygiadau i ddeddfwriaeth bresennol, gweler Atodlen 1.
25 (2) Nid yw'r diwygiadau a wneir gan Atodlen 1 yn newid effaith Adran 150A o Ddeddf 2006 (Newid enw'r Cynulliad etc: cyfieithu cyfeiriadau).
(3) Mewn deddfiadau uniaith Saesneg, pan fydd y geiryn "an" yn ymddangos cyn gair sy'n dechrau â chytsain, a hynny o ganlyniad i ddiwygiad yn Atodlen 1, hepgorer "an" a mewnosoder "a".

RHAN 3

ETHOLIADAU

*Estyn yr hawl i bleidleisio***10 Estyn yr hawl i bersonau 16 a 17 oed bleidleisio yn etholiadau'r Senedd**

- (1) Yn adran 12(1)(a) o Ddeddf 2006 (p.32) (yr hawl i bleidleisio), ar ôl "constituency" mewnosoder "or are 16 or 17 years of age and would be so entitled but for their age".
- (2) Mae'r diwygiadau a wneir gan yr adran hon yn cael effaith at ddibenion etholiad i fod yn Aelod o'r Senedd pan gynhelir y bleidlais ar 5 Ebrill 2021 neu wedi hynny.

*Cofrestru etholiadol***11 Yr hawl i gofrestru yn etholwr llywodraeth leol**

Yn adran 4 o Ddeddf Cynrychiolaeth y Bobl 1983 (p.2) ("Deddf 1983") (yr hawl i gofrestru yn etholwr llywodraeth leol) –

(a) yn is-adran (3)(d), ar ôl "age" mewnosoder "or, if resident in an area in Wales, is 16 years of age or over";

(b) ar ôl is-adran (5A) mewnosoder –

"(5B) In relation to a register of local government electors for any electoral area in Wales, the reference to "voting age" in subsection (5) is to be interpreted as "16 years of age."

12 Canfasio blynyddol

- (1) Yn adran 9A o Ddeddf 1983 (swyddogion cofrestru: dyletswydd i gymryd camau angenrheidiol), ar ôl is-adran (2) mewnosoder –

"(2A) In relation to the registration of local government electors in Wales, subsections (1) and (2)(b) do not require a registration officer to make house to house inquires in relation to any person under the age of 16".

- (2) Yn rheoliad 32ZA o Reoliadau Cynrychiolaeth y Bobl (Cymru a Lloegr) 2001 (O.S. 2001/341) ("Rheoliadau 2001") (ffurflen ganfasio blynyddol) –

(a) ar ôl paragraff (3) mewnosoder –

"(3A) In relation to the registration of local government electors in Wales, the canvass form in paragraph (2) must also –

(a) require the full name and nationality of each person aged 14 or 15 who is eligible to register and is residing at the address to which the form is given, and

(b) in relation to any such person named in the form, require the person's date of birth to be included.";

(b) ar ôl paragraff (5) mewnosoder –

“(5A) In relation to the registration of local government electors in Wales, the registration officer must not, under paragraph (5), print on the form the date of birth of any person aged under 16.”

13 Gwahoddiadau i gofrestru

5 (1) Yn adran 9E o Ddeddf 1983 (cynnal cofrestrau: gwahoddiadau i gofrestru ym Mhrydain Fawr), ar ôl is-adran (7) mewnosoder –

“(7A) In relation to the registration of local government electors in Wales, subsection (7) does not apply to a person who was under the age of 16 at the time the requirement was imposed.”

10 (2) Yn rheoliad 32ZC o Reoliadau 2001 (gwahoddiadau i wneud cais i gofrestru), ar ôl paragraff (2) mewnosoder –

“(2A) In relation to the registration of local government electors in Wales, where the person to be invited is under the age of 16, the invitation in paragraph (1) must also include an explanation of how the person’s information will be held and used.”

15 (3) Yn rheoliad 32ZD o Reoliadau 2001 (camau i’w cymryd gan swyddog cofrestru i annog person i wneud cais i gofrestru mewn ymateb i wahoddiad i wneud hynny), ar ôl paragraff (3) mewnosoder –

“(3A) In relation to the registration of local government electors in Wales, paragraph (3) does not require a registration officer to make, or have made, any visits in the case where the invitations were given to a person under the age of 16.”

20 (4) Yn rheoliad 32ZE o Reoliadau 2001 (ei gwneud yn ofynnol i berson wneud cais i gofrestru), ar ôl paragraff (3) mewnosoder –

“(3A) In relation to the registration of local government electors in Wales, the following provisions of this regulation do not apply in the case of a person who is under the age of 16 –

(a) paragraphs (2)(b)(iii) and (3)(b) and (c);

(b) paragraph (3)(f), so far as requiring a notice to state that the person may make representations about why a civil penalty should not be imposed.”

14 Gwahoddiadau i gofrestru: darpariaeth bellach am bersonau o dan 16 oed

35 (1) Caiff Gweinidogion Cymru, drwy reoliadau, wneud darpariaeth am wahoddiadau i’w rhoi o dan adran 9E(1) o Ddeddf 1983 (gwahoddiadau i wneud cais i gofrestru) mewn perthynas â chofrestru etholwyr llywodraeth leol yng Nghymru.

(2) Caiff rheoliadau o dan is-adran (1) (ymhlith pethau eraill) gynnwys darpariaeth –

(a) ynghylch ffurf a chynnwys gwahoddiadau;

(b) ynghylch sut a phryd y mae’n rhaid rhoi gwahoddiadau;

40 (c) sy’n ei gwneud yn ofynnol bod ffurflenni cais neu ddogfennau eraill (gan gynnwys ffurflenni cais a gwblhawyd yn rhannol) yn cyd-fynd â gwahoddiadau, neu’n cael eu cyfuno â gwahoddiadau.

- (3) Caiff rheoliadau o dan is-adran (1) roi swyddogaethau ar y Comisiwn Etholiadol (er enghraifft, gallai fod yn ofynnol i'r Comisiwn ddylunio gwahoddiad).
- (4) Caiff rheoliadau o dan is-adran (1) ddiwygio, diddymu (neu ddirymu) neu addasu unrhyw ddeddfiad.
- 5 (5) Cyn gwneud rheoliadau o dan is-adran (1), rhaid i Weinidogion Cymru ymgynghori â'r cyfryw bersonau sy'n briodol yn eu barn hwy.

15 Ceisiadau i gofrestru

(1) Mae Rheoliadau 2001 wedi eu diwygio fel a ganlyn.

(2) Yn rheoliad 26 (ceisiadau i gofrestru) –

10 (a) ar ôl paragraff (1) mewnosoder –

“(1A) In relation to the registration of local government electors in Wales, where the applicant is not able to provide the applicant’s date of birth, the statement referred to in paragraph (1)(e) must indicate whether the applicant is –

15 (a) under the age of 16,

(b) aged 16 or 17, or

(c) aged 18 or over.”;

(b) ym mharagraff (3), ar ôl “(1)” mewnosoder “, (1A) ”;

(c) ar ôl paragraff (3) mewnosoder –

20 “(3A) In relation to the registration of local government electors in Wales, the paper application form under paragraph (3) must also include an explanation of how information about applicants under the age of 16 will be held and used.”;

(d) ar ôl paragraff (9) mewnosoder –

25 “(9A) In relation to the registration of local government electors in Wales, paragraphs (1)(f) and (8)(a) do not apply in the case where the applicant is under the age of 16.”

(3) Yn rheoliad 26B (pŵer i ofyn am dystiolaeth ychwanegol lle nad oes gwybodaeth benodol ar gael neu lle bo’r swyddog cofrestru o’r farn bod y dystiolaeth yn angenrheidiol), ar ôl paragraff (6) mewnosoder –

30 “(6A) In relation to the registration of local government electors in Wales, paragraphs (2) to (6) do not apply in the case where the applicant is under the age of 16 if –

35 (a) there is information available to the registration officer from any educational record relating to the applicant, and

(b) that information is sufficient to satisfy the registration officer as to the applicant’s identity and entitlement to be registered.”

(4) Yn rheoliad 28 (archwilio ceisiadau a gwrthwynebiadau), ar ôl paragraff (2) mewnosoder –

“(3) In relation to the registration of local government electors in Wales, this regulation does not apply to an application made by a person under the age of 16.”

- 5 (5) Yn rheoliad 29ZA (gwirio gwybodaeth a ddarparwyd mewn cais), ar ôl paragraff (6) mewnosoder –

“(6A) In relation to the registration of local government electors in Wales, this regulation does not apply to an application made by a person under the age of 16.”

16 Adolygu’r hawl i gofrestru

- 10 (1) Mae Rheoliadau 2001 wedi eu diwygio fel a ganlyn.

- (2) Yn rheoliad 31D (yr weithdrefn ar gyfer adolygu’r hawl i gofrestru), ar ôl paragraff (3) mewnosoder –

“(3A) In relation to the registration of local government electors in Wales, paragraph (2)(b) does not apply where the subject of the review is under the age of 1.”

- 15 (3) Yn rheoliad 31E (rhestr o adolygiadau), ar ôl paragraff (4) mewnosoder –

“(5) In relation to the registration of local government electors in Wales, this regulation does not apply to any review where the subject of the review is under the age of 16.”

20 17 Cofrestru’n ddiennw

Yn rheoliad 31J o Reoliadau 2001 (cofrestru’n ddiennw: tystiolaeth drwy ardystio), ar ôl paragraff (5) mewnosoder –

“(6) In relation to the registration of local government electors in Wales, where the applicant is under the age of 16 on the date on which the application is made –

(a) “qualifying officer” also includes a person authorised in writing for the purposes of this regulation by an officer referred to in paragraph (4)(h), and

(b) where the attestation is signed by a person so authorised, the attestation must be accompanied by a copy of the person’s authorisation.”

18 Datganiadau o gysylltiad lleol

- (1) Mae adran 7B o Ddeddf 1983 (preswylfa dybiannol: datganiadau o gysylltiad lleol) wedi ei diwygio fel a ganlyn.

- 35 (2) Ar ôl is-adran (2) mewnosoder –

“(2A) In relation to the registration of local government electors in Wales, this section also applies to a person who, on the date on which the person makes a declaration under subsection (1) –

(a) is under 18 years of age,

(b) does not fall within any of the paragraphs (a) to (c) of subsection (2), and

(c) meets any of the requirements specified in subsection (2B).

(2B) The requirements are that—

(a) the person is, or has been, a child who is looked after by a local authority, or

(b) the person is being kept in any secure accommodation specified in regulations made by the Welsh Ministers in circumstances specified in the regulations.

(2C) The power to make regulations under subsection (2B)(b) is exercisable by statutory instrument and is subject to annulment in pursuance of a resolution of the Senedd.

(2D) In subsection (2B)—

(a) the reference to a child who is looked after by a local authority has the same meaning as in the Social Services and Well-being (Wales) Act 2014 (anaw 1) (see section 74);

(b) “secure accommodation” means accommodation for the purpose of restricting the liberty of persons under the age of 18.”

(3) Yn is-adran (4), ar ôl paragraff (b) mewnoder—

“(c) in the case of a person falling within subsection (2A), any of the following—

(i) an address in Wales at which the person has previously been resident, or

(ii) an address used by a council of a county or county borough in Wales in which the person has previously been resident.”

(4) Ar ôl is-adran (7) mewnoder—

“(7A) Despite anything in subsection (7), in relation to Wales, a relevant declaration made by a person has effect only for the person’s registration as a local government elector.

(7B) In subsection (7A) a “relevant declaration” means—

(a) a declaration of local connection made by virtue of subsection (2A);

(b) any other declaration of local connection made by a person who, on the date on which the declaration is made, is—

(i) under the age of 17, and

(ii) not entitled to be registered in the register of parliamentary electors.

(7C) A relevant declaration referred to in subsection (7A) must be marked to show that it is available only for the purposes of registration as a local government elector, but otherwise is to be the same as other declarations of local connection”.

5 **19 Datganiadau o wasanaeth**

(1) Mae Deddf 1983 wedi ei diwygio fel a ganlyn.

(2) Yn adran 14 (cymhwyster gwasanaeth), ar ôl is-adran (1) mewnosoder –

“(1A) In relation to the registration of local government electors in Wales, a person also has a service qualification for the purposes of this Act if –

10 (a) the person is under the age of 18,

(b) a parent or guardian of the person has a service qualification under any of paragraphs (a) to (e) of subsection (1), and

(c) the person is residing at a particular place in order to be with that parent or guardian.”

15 (3) Yn adran 15 (datganiad o wasanaeth) –

(a) ar ôl is-adran (3) mewnosoder –

“(3A) In relation to the registration of local government electors in Wales, a service declaration made by a person by virtue of a service qualification under section 14(1A) ceases to have effect when the person attains the age of 18.

(3B) Without prejudice to subsection (2), a person registered in a register of local government electors in Wales in pursuance of a service declaration referred to in subsection (3A) ceases to be entitled to remain so registered when the person attains the age of 18.

25 (3C) Where a person’s entitlement to remain registered ceases under subsection (3B), the registration officer must remove the person’s entry from the register.”;

(b) ar ôl is-adran (5) mewnosoder –

“(5A) Despite anything in subsection (5), in relation to Wales, a relevant service declaration made by a person has effect only for the purposes of the person’s registration as a local government elector.

(5B) In subsection (5A), “relevant service declaration” means –

(a) a service declaration made by virtue of a service qualification under section 14(1A),

35 (b) any other service declaration made by a person who, on the date on which the declaration is made, is –

(i) under the age of 17, and

(ii) not entitled to be registered in the register of parliamentary electors.

(5C) A relevant service declaration referred to in subsection (5A) must be marked to show that it is available only for the purposes of registration as a local government elector, but otherwise is to be the same as other service declarations.”

5 (4) Yn adran 16 (cynnwys datganiad o wasanaeth) –

(a) mae’r testun presennol yn dod yn is-adran (1);

(b) ar ôl yr is-adran honno mewnosoder –

10 “(2) In relation to the registration of local government electors in Wales, a service declaration made by a person claiming to have a service qualification under section 14(1A) does not require to be attested.”

(5) Yn adran 17 (effaith datganiad o wasanaeth), ar ôl is-adran (2) mewnosoder –

“(3) In relation to the registration of local government electors in Wales, subsection (2) is subject to section 15(3A).”

20 Cynnwys datganiadau o wasanaeth

15 (1) Mae Rheoliadau 2001 wedi eu diwygio fel a ganlyn.

(2) Yn rheoliad 15 (cynnwys datganiad o wasanaeth) –

(a) ar ôl paragraff (1) mewnosoder –

20 “(1A) In relation to the registration of local government electors in Wales, paragraph (1)(c) does not apply in a case where the declarant claims a service qualification under section 14(1A) of the 1983 Act (see instead regulation 15A).”;

(b) ar ôl paragraff (3) mewnosoder –

25 “(3A) In relation to the registration of local government electors in Wales, the reference to “Government department” in paragraph (3) includes any organisation in which a Crown servant works.”

(3) Ar ôl rheoliad 15 mewnosoder –

“15A Contents of service declaration: declarant with a service qualification under section 14(1A) of the 1983 Act

30 (1) In relation to the registration of local government electors in Wales, a service declaration by a person claiming a service qualification under section 14(1A) of the 1983 Act must include, in addition to the matters specified in regulation 15(1)(a) and (b), such of the particulars specified in paragraph (2), (3) or (4) as are relevant to the declarant.

35 (2) Where the declarant claims a service qualification on the grounds that a parent or guardian of the declarant is a member of the forces (within the meaning of section 59(1) of the 1983 Act) or the spouse or civil partner of such a member, the declaration must state –

(a) the service (whether naval, military or air forces) in which the member serves,

40 (b) the rank or rating of the member,

- (c) the service number of the member, and
- (d) where the member serves in the military forces, the regiment or corps in which the member serves.

5 (3) Where the declarant claims a service qualification on the grounds that a parent or guardian of the declarant is a Crown servant to whom regulation 14 applies or the spouse or civil partner of such a servant, the declaration must state –

- (a) the name of the organisation in which the servant works,
- (b) a description of the post of the servant, and
- 10 (c) any staff number, payroll number or other similar identifying number of the servant.

15 (4) Where the declarant claims a service qualification on the grounds that a parent or guardian of the declarant is a British Council employee or the spouse or civil partner of such an employee, the declaration must state –

- (a) a description of the post of the employee, and
- (b) any staff number, payroll number or other similar identifying number of the employee.”

21 Datganiadau o wasanaeth: darpariaeth bellach

- 20 (1) Mae Rheoliadau 2001 wedi eu diwygio fel a ganlyn.
- (2) Yn rheoliad 25 (atgoffa etholwyr a gofrestrwyd yn unol â datganiad), ar ôl paragraff (4) mewnosoder –

25 “(5) In relation to the registration of local government electors in Wales, paragraphs (6) and (7) apply in the case of a person registered in pursuance of a service declaration made by virtue of a service qualification under section 14(1A) of the 1983 Act.

30 (6) The registration officer must send to the person a reminder that the person’s declaration will cease to have effect, and that the person’s entitlement to remain registered will cease, when the person attains the age of 18.

(7) The reminder must be sent as soon as practicable within the period of 3 months ending on the day on which the person attains the age of 18.”

- 35 (3) Yn rheoliad 26B (pŵer i ofyn am dystiolaeth ychwanegol lle nad oes gwybodaeth benodol ar gael neu lle bo’r swyddog cofrestru o’r farn bod hynny’n angenrheidiol) –

- (a) ym mharagraff (7) –
 - (i) yn lle “(6)” rhodder “(6A)”;
 - (ii) ar ôl is-baragraff (c) mewnosoder –

“(ca) in relation to the registration of local government electors in Wales, a service declaration on the grounds that the applicant has a service qualification under section 14(1A) of the 1983 Act;”;

5 (b) ar ôl paragraff (9) mewnosoder –

“(9A) In the case of an application in pursuance of a service declaration within paragraph (7)(ca), the registration officer may require that the applicant give the officer one of the following documents or a copy of one of them certified by a relevant official –

- 10 (a) the applicant’s passport, or
 (b) the applicant’s identity card issued in the European Economic Area.

(9B) In paragraph (9A), “relevant official” means –

- 15 (a) a Crown Servant (within the meaning of regulation 14),
 (b) a British Council employee, or
 (c) an officer of the forces (within the meaning of section 59(1) of the 1983 Act),

who is not the applicant’s parent, guardian, spouse or civil partner.”

22 Cofrestr etholwyr

20 Yn adran 9 o Ddeddf 1983 (cofrestrau etholwyr), ar ôl is-adran (5) mewnosoder –

“(5A) In relation to the registration of local government electors in Wales, the entry in the combined registers of any person aged 16 or 17 who is registered only as a local government elector must give the date on which the person will attain the age of 18.”

23 Diogelu gwybodaeth am bersonau o dan 16 oed

25 (1) Ni chaiff swyddog cofrestru gyhoeddi, cyflenwi neu ddatgelu fel arall wybodaeth person ifanc, heblaw yn unol â’r canlynol –

- (a) adran 24, neu
 (b) rheoliadau o dan adran 25.

30 (2) Yn yr adran hon ac adrannau 24 ac 25 –

ystyr “cofnod neu restr o bleidleiswyr absennol” (“*absent voters record or list*”) yw unrhyw un neu ragor o’r canlynol –

- (a) cofnod a gedwir o dan erthygl 8(3), 9(6) neu 12(6) o Orchymyn 2007;
 (b) rhestr a gedwir o dan erthygl 10 neu 12(8) o Orchymyn 2007;

35 mae “cofrestr o etholwyr llywodraeth leol” (“*register of local government electors*”) yn cynnwys unrhyw hysbysiad o addasiad yn y gofrestr o dan adran 13A(2), 13AB(2) neu 13B(3), (3B) neu (3D) o Ddeddf 1983;

ystyr “gwybodaeth person ifanc” (“*a young person’s information*”) yw unrhyw –

- (a) cofnod yn y gofrestr o etholwyr llywodraeth leol, neu

(b) eitem mewn cofnod neu restr o bleidleiswyr absennol, sy'n ymwneud â pherson sydd, adeg cyhoeddi neu gyflenwi'r wybodaeth neu ei datgelu fel arall, o dan 16 oed, ac mae "person ifanc" ("young person") i'w ddehongli yn unol â hynny;

mae "swyddog cofrestru" ("registration officer") yn cynnwys –

- (a) dirprwy i swyddog cofrestru;
- (b) person a benodir i gynorthwyo swyddog cofrestru i gyflawni swyddogaethau'r swyddog cofrestru;
- (c) person, yn ystod cyflogaeth y person, sy'n cynorthwyo swyddog cofrestru i gyflawni'r swyddogaethau hynny.

24 Eithriadau i'r gwaharddiad ar ddatgelu

- (1) Mae'r adran hon yn gymwys at ddiben adran 23(1).
- (2) Caniateir datgelu gwybodaeth person ifanc i unrhyw berson cyhyd ag y bo hynny'n angenrheidiol at ddiben cyflawni swyddogaethau'r person hwnnw mewn cysylltiad â –
 - (a) cofrestru etholwyr, neu
 - (b) cynnal etholiad.
- (3) Caniateir datgelu gwybodaeth person ifanc yn unol â rheoliad 32ZA(5) a (5A) o Reoliadau 2001 (rhagboblogi'r ffurflen ganfasio).
- (4) Caniateir datgelu gwybodaeth person ifanc (oni bai am unrhyw wybodaeth y gellid canfod dyddiad geni'r person oddi wrtho) mewn fersiwn neu gopi o'r gofrestr o etholwyr llywodraeth leol neu gofnod neu restr o bleidleiswyr absennol a gyflenwir yn unol â deddfiad cyflenwi perthnasol, ond dim ond i'r graddau y bo gwneud hynny'n angenrheidiol at ddibenion etholiad lle y bydd gan y person ifanc hawl i bleidleisio neu mewn cysylltiad ag etholiad o'r fath.
- (5) Yn is-adran (4), ystyr "deddfiad cyflenwi perthnasol" yw –
 - (a) rheoliad 100 o Reoliadau 2001 (cyflenwi i'r Comisiwn Etholiadol);
 - (b) rheoliad 104 o Reoliadau 2001 (cyflenwi i ddeiliaid swyddi etholiadol perthnasol ac ymgeiswyr), i'r graddau y mae'n gymwys i aelod o'r Senedd;
 - (c) rheoliad 108 o Reoliadau 2001 (cyflenwi i ymgeiswyr), i'r graddau y mae'n gymwys i ymgeiswyr yn etholiadau'r Senedd;
 - (d) rheoliad 102 o Reoliadau 2001 (darpariaeth gyffredinol), i'r graddau y mae'n ymwneud â rheoliadau 104 a 108;
 - (e) unrhyw ddeddfiad sy'n gwneud darpariaeth sy'n cyfateb i'r ddarpariaeth yn rheoliad 61 o Reoliadau 2001 (cofnodion a rhestrau pleidleiswyr absennol) mewn perthynas ag etholiadau'r Senedd;
 - (f) unrhyw ddeddfiad sy'n gwneud darpariaeth sy'n cyfateb i'r ddarpariaeth yn rheoliad 98(4) o Reoliadau 2001 mewn perthynas ag etholiadau'r Senedd.
- (6) Caniateir datgelu gwybodaeth person ifanc i unrhyw berson i'r graddau y bo hynny'n angenrheidiol at ddibenion ymchwiliad troseddol neu achos troseddol sy'n ymwneud â throsedd (neu drosedd honedig) o dan unrhyw ddeddfiad sy'n ymwneud ag –

- (a) cofrestru etholwyr, neu
- (b) cynnal etholiadau.

(7) Caniateir datgelu gwybodaeth person ifanc i'r person ifanc y mae'r wybodaeth yn ymwneud ag ef.

(8) Rhaid i swyddog cofrestru gyflenwi gwybodaeth person ifanc i'r person ifanc y mae'r wybodaeth yn ymwneud ag ef os bydd y person ifanc yn gofyn am yr wybodaeth at ddiben gwirio bod y person ifanc yn rhoddwr a ganiateir o fewn ystyr adran 54(2)(a) o Ddeddf Pleidiau Gwleidyddol, Etholiadau a Refferenda 2000 (p.41).

(9) Caniateir datgelu gwybodaeth person ifanc i berson a benodwyd yn ddirprwy i bleidleisio ar ran y person ifanc y mae'r wybodaeth yn ymwneud ag ef.

(10) Ni chaiff person y datgelwyd gwybodaeth person ifanc iddo o dan is-adran (2) neu (6) ddatgelu'r wybodaeth i berson arall, ac eithrio fel y crybwyllir yn yr is-adran honno.

(11) Mae person sy'n torri is-adran (10) yn cyflawni trosedd ac mae'n agored i ddirwy ar euogfarn ddiannod.

25 Darpariaeth bellach ar gyfer eithriadau

(1) Caiff Gweinidogion Cymru drwy reoliadau wneud darpariaeth ar gyfer neu ynghylch datgelu gwybodaeth person ifanc mewn cysylltiad ag etholiadau i'r Senedd.

(2) Caiff rheoliadau o dan is-adran (1) (ymhlith pethau eraill) gynnwys darpariaeth—

(a) yn awdurdodi neu'n ei gwneud yn ofynnol i swyddogion cofrestru gyflenwi neu ddatgelu fel arall unrhyw wybodaeth person ifanc i bersonau a bennir yn y rheoliadau;

(b) yn pennu, mewn perthynas ag unrhyw ddisgrifiad o bersonau a bennir yn y rheoliadau yn unol â pharagraff (a), y dibenion y caiff unrhyw wybodaeth person ifanc a gyflenwyd neu a ddatgelwyd fel arall ei defnyddio;

(c) yn gosod gwaharddiadau neu gyfyngiadau sy'n ymwneud â'r graddau (os o gwbl) y caiff personau y cyflenwyd neu y datgelwyd gwybodaeth person ifanc iddynt (boed hynny yn unol â'r rheoliadau neu fel arall)—

(i) cyflenwi neu ddatgelu fel arall yr wybodaeth i bersonau eraill;

(ii) gwneud defnydd o'r wybodaeth ac eithrio at unrhyw ddibenion a bennir yn y rheoliadau neu'r dibenionion y cyflenwyd neu y datgelwyd yr wybodaeth fel arall yn unol â'r rheoliadau;

(d) gosod gwaharddiadau neu gyfyngiadau sy'n cyfateb i'r rhai y caniateir eu gosod yn rhinwedd paragraff (c) mewn perthynas â—

(i) personau y mae unrhyw wybodaeth person ifanc wedi'i chyflenwi neu ei datgelu fel arall iddynt yn unol â rheoliadau a wneir yn unol â pharagraff (c) neu'r paragraff hwn, neu

(ii) personau sydd fel arall â mynediad at wybodaeth unrhyw berson ifanc;

(e) gosod, mewn perthynas â phersonau sy'n ymwneud â pharatoi'r gofrestr lawn o etholwyr llywodraeth leol, waharddiadau sy'n ymwneud â chyflenwi copïau o'r gofrestr lawn a datgelu gwybodaeth unrhyw berson ifanc a gynhwysir ynddi.

(3) Caiff rheoliadau o dan is-adran (1)—

- (a) diwygio, diddymu neu addasu darpariaeth yn adran 24;
- (b) gwneud darpariaeth drwy gyfeirio at ddeddfiadau eraill sy'n ymwneud â chyflenwi neu ddatgelu'r gofrestr o etholwyr llywodraeth leol, neu gopïau ohoni neu'r cofnodion ynddi;
- (c) darparu ar gyfer creu troseddau sydd i'w cosbi drwy ddirwy ar euogfarn ddiannod.

(4) Cyn gwneud rheoliadau o dan is-adran (1), rhaid i Weinidogion Cymru ymgynghori â'r cyfryw bersonau sy'n briodol ym marn Gweinidogion Cymru.

26 Diwygiadau i Orchymyn Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Cynrychiolaeth y Bobl) 2007

(1) Mae Gorchymyn 2007 wedi ei ddiwygio fel a ganlyn.

(2) Yn erthygl 2(1)–

- (a) yn y diffiniad o “qualifying commonwealth citizen” yn lle “indefinite leave to remain within the meaning of that Act” rhodder “any description of such leave”;
- (b) ar ddiwedd y diffiniad o “valid postal voting statement”, hepgorer “and”;
- (c) ar ôl y diffiniad o “voter”, mewnosoder ““voting age” means 16 years of age or over.”

(3) Yn erthygl 11(4) (dirprwyon yn etholiadau'r Cynulliad), yn lle “eighteen” rhodder “16”.

Goruchwylio'r gwaith o weinyddu etholiadau

27 Dyletswydd i ystyried diwygio'r modd y goruchwylir y Comisiwn Etholiadol

(1) Rhaid i'r Senedd ystyried y trefniadau ariannol a goruchwylio o ran gwaith y Comisiwn Etholiadol mewn perthynas ag etholiadau datganoledig Cymru a refferenda datganoledig gyda'r bwriad o wneud argymhellion ar gyfer diwygio'r trefniadau hynny; a rhaid i'r Comisiwn Etholiadol ymateb i unrhyw argymhellion sy'n berthnasol iddo drwy osod adroddiad gerbron y Senedd.

(2) Caiff y Senedd drwy reolau sefydlog wneud darpariaeth ynghylch arfer y swyddogaethau a roddwyd iddi gan yr adran hon.

(3) Mae'r ddarpariaeth y caniateir ei gwneud o dan is-adran (2) yn cynnwys dirprwyo swyddogaethau i'r Llywydd neu bwyllgor neu is-bwyllgor o'r Senedd, ond nid yw'n gyfyngedig i hynny.

(4) Yn yr adran hon –

ystyr “etholiadau datganoledig Cymru” (“*devolved Welsh elections*”) yw etholiadau a allai fod yn ofynnol, y gellir eu hawdurdodi neu y gellir darparu ar eu cyfer fel arall gan Ddeddf y Senedd (pa un a ydynt yn ofynnol, wedi'u hawdurdodi neu y darparwyd ar eu cyfer felly ai peidio);

ystyr “refferenda datganoledig” (“*devolved referendums*”) yw refferenda a allai fod yn ofynnol, y gellir eu hawdurdodi neu y gellir darparu ar eu cyfer gan Ddeddf y Senedd (pa un a ydynt yn ofynnol, wedi'u hawdurdodi, neu y darparwyd ar eu cyfer felly ai peidio).

Cyffredinol

28 Rheoliadau o dan y Rhan hon

- (1) Mae pŵer i wneud rheoliadau o dan y Rhan hon –
- (a) yn arferadwy drwy offeryn statudol;
 - (b) yn cynnwys y pŵer i wneud darpariaeth wahanol at ddibenion gwahanol;
 - (c) yn cynnwys y pŵer i wneud darpariaeth gysylltiedig, atodol, ganlyniadol, drosiannol, ddarfodol neu arbed.
- (2) Ni chaniateir i'r offeryn statudol y mae'r is-adran hon yn gymwys iddo gael ei wneud oni bai bod drafft o'r offeryn wedi e'i osod gerbron y Senedd a'i gymeradwyo drwy benderfyniad ganddi.
- (3) Mae is-adran (2) yn gymwys i offeryn statudol sy'n cynnwys –
- (a) rheoliadau o dan adran 14(1) (gwahoddiadau i gofrestru: darpariaeth bellach am bersonau o dan 16 oed) sy'n diwygio, diddymu neu'n addasu darpariaeth mewn –
 - (i) Deddf Senedd y Deyrnas Unedig;
 - (ii) Mesur a basiwyd o dan Ran 3 o Ddeddf 2006;
 - (iii) Deddf a basiwyd o dan Ran 4 o Ddeddf 2006;
 - (b) rheoliadau o dan adran 25(1).
- (4) Mae offeryn statudol sy'n cynnwys rheoliadau o dan adran 14(1) nad yw is-adran (2) yn gymwys iddo yn ddarostyngedig i gael ei ddiddymu yn unol â phenderfyniad gan y Senedd.

RHAN 4**ANGHYMHWYSO****29 Anghymhwysu rhag bod yn Aelod o'r Senedd**

- (1) Mae Adran 16 o Ddeddf 2006 (anghymhwysu rhag bod yn Aelod Cynulliad) wedi ei diwygio fel a ganlyn.
- (2) Yn is-adran (1) –
- (a) ar ôl paragraff (za), mewnosoder –
 - “(zb) is a member of the House of Lords (but see section 17C),
 - (zc) falls within one of the categories of person specified in Part 1 of Schedule 1A,
 - (zd) holds any of the offices specified in Part 2 of Schedule 1A,”;
 - (b) hepgorer paragraff (a);
 - (c) ym mharagraff (b), ar ôl “members” mewnosoder “(but see subsection (1B))”; a
 - (d) hepgorer paragraffau (c) i (e).
- (3) Ar ôl is-adran (1), mewnosoder –

“(1A) A person who is disqualified from being a Member of the Senedd by virtue of paragraph (zc) or (zd) of subsection (1) is disqualified from being a candidate for election to the Senedd.

(1B) A person who would have been disqualified from being a Member of the Senedd by virtue of subsection (1)(b) is not disqualified –

(a) from being a candidate for election to the Senedd, and

(b) from being a Member of the Senedd if the person has resigned or otherwise vacated the disqualifying office before taking the oath or affirmation of allegiance.”

(4) Hepgorer is-adrannau (2) i (4).

(5) Yn is-adran (5), yn lle “in that paragraph and this subsection” rhodder “for the purposes of this section”.

(6) Ar ôl Atodlen 1 i Ddeddf 2006, mewnosoder yr Atodlen 1A a bennir yn Atodlen 2 i’r Ddeddf hon.

30 Eithriadau a rhyddhad rhag anghymhwysu

(1) Mae adran 17 o Ddeddf 2006 (eithriadau a rhyddhad rhag anghymhwysu) wedi ei diwygio fel a ganlyn.

(2) Hepgorer is-adran (1).

(3) Yn is-adran (2), ar ôl “Kingdom”, yn y lle cyntaf y mae’n ymddangos, mewnosoder “, a citizen of the Republic of Ireland or a qualifying Commonwealth citizen within the meaning of that term in paragraph 2 of Schedule 1A”.

(4) Yn is-adran (3), hepgorer “on a ground within section 16(1) or (4)”.

31 Eithriad rhag anghymhwysu yn rhinwedd bod yn aelod o Dŷ’r Arglwyddi

Ar ôl adran 17B o Ddeddf 2006 mewnosoder –

“17C Exception from disqualification by virtue of being a member of the House of Lords

(1) A person returned at an election as a Member of the Senedd who obtains leave of absence from the House of Lords is not disqualified under section 16(1)(zb) (disqualification by virtue of being a member of the House of Lords).

(2) The exception in subsection (1) applies if, at any time in the period of eight days beginning with the day the person is so returned, the person –

(a) makes an application for leave of absence from the House of Lords, and

(b) provides the Clerk with a copy of that application,

but this exception ceases to apply if the application is subsequently withdrawn or refused.

(3) Subsection (4) applies where a person –

- (a) is returned at an election as a Member of the Senedd, and
- (b) having been so returned is introduced as a member of the House of Lords.
- (4) A person is not disqualified under section 16(1)(zb) if, at any time in the period of eight days beginning with the day on which the person is introduced as a member of the House of Lords, that person –
- (a) makes an application for leave of absence from the House of Lords, and
- (b) provides the Clerk with a copy of that application,
- but this exception ceases to apply if the application is subsequently withdrawn or refused.
- (5) A person who has been granted leave of absence from the House of Lords and is re-elected to the Senedd must provide the Clerk with written confirmation that the leave of absence continues before taking the oath of allegiance or making the corresponding affirmation.
- (6) A person who had leave of absence from the House of Lords during one Parliament is not disqualified under section 16(1)(zb) following the dissolution of that Parliament if, at any time on or before the eighth day following the day of the first meeting of the House of Lords after that dissolution, that person –
- (a) renews the leave of absence from the House of Lords, and
- (b) provides the Clerk with written confirmation of that renewal,
- but this exception ceases to apply if the renewal is subsequently withdrawn.”

25 **32 Effaith anghymhwysu**

- (1) Mae adran 18 o Ddeddf 2006 (effaith anghymhwysu) wedi ei diwygio fel a ganlyn.
- (2) Ar y dechrau, mewnosoder –

“(A1) A person who is disqualified from being a Member of the Senedd by virtue of section 16(1)(zc) or (zd) is also disqualified from being a candidate for election to the Senedd; other disqualifications do not prevent a person from standing for election.

(A2) Where a person who is elected to the Senedd is disqualified from being a Member of the Senedd by virtue of a disqualifying membership or office under section 16(1)(za), (zb) or (b), the disqualification does not take effect unless and until the person purports to take the oath or affirmation of allegiance as a Member of the Senedd while still holding the disqualifying membership or office.”

- (3) Hepgorer is-adran (2).
- (4) Yn is-adran (3), hepgorer “or” a pharagraff (b).
- (5) Yn is-adran (8), hepgorer “or” a pharagraff (b).

33 Achosion barnwrol ynghylch anghymhwysu

- (1) Mae adran 19 o Ddeddf 2006 (achosion barnwrol ynghylch anghymhwysu) wedi ei diwygio fel a ganlyn.
- (2) Yn is-adran (1), hepgorer "or" a pharagraff (b).
- 5 (3) Ar ôl is-adran (1), mewnosoder –
 "(1A) No application may be made under subsection (1) during a period in which section 18(A2) applies."

34 Diwygiadau canlyniadol

- 10 (1) Yn adran 427(6B) o Ddeddf Ansolfedd 1986, yn lle "section 16(2)" rhodder "section 16(1) (a)".
- (2) Yn Atodlen 5 (Rheolau Etholiadau'r Cynulliad) i Orchymyn 2007, yn rheol 9(4)(c)(ii) ar ôl "disqualified", yn y lle cyntaf y mae'n ymddangos, mewnosoder "from being a candidate".
- 15 (3) Yn yr Atodlen i Orchymyn Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Anghymhwysu) 2015 (O.S. 2015/1536) hepgorer y cofnodion sy'n ymwneud â'r swyddi a ganlyn –

Y Comisiwn Etholiadol

Comisiwn Ffiniau a Democratiaeth Leol Cymru

Comisiwn y Gwasanaeth Sifil

Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol ar gyfer Cymru

20 Y Comisiynydd Penodiadau Cyhoeddus

Comisiynydd Plant Cymru

Comisiynydd Pobl Hŷn Cymru

Comisiynydd y Gymraeg

Y Comisiynydd Seneddol dros Weinyddiaeth

25 Panel Annibynnol Cymru ar Gydabyddiaeth Ariannol

Prif Arolygydd ei Mawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru

Y Rheolwr ac Archwilydd Cyffredinol

Swyddog canlyniadau ar gyfer un o etholaethau neu un o ranbarthau etholiadol Senedd.

RHAN 5**AMRYWIOL***Cyfarfodydd y Senedd***35 Amseriad y cyfarfod cyntaf**

- 35 (1) Yn adran 3 o Ddeddf 2006 (etholiadau cyffredinol arferol), yn is-adran (2)(b), yn lle "seven" rhodder "fourteen".

- (2) Yn adran 5 o Ddeddf 2006 (etholiadau cyffredinol eithriadol), yn is-adran (4)(c), yn lle “seven” rhodder “fourteen”.

Gweithredu argymhellion Comisiwn y Gyfraith

36 Pŵer Gweinidogion Cymru i wneud darpariaeth ynghylch etholiadau etc.

Yn adran 13 o Ddeddf 2006 (pŵer Gweinidogion Cymru i wneud darpariaeth ynghylch etholiadau etc.), ar ôl is-adran (1) mewnosoder –

“(1A) The provision that may be made under subsection (1) includes provision giving effect to changes to electoral law recommended by the Law Commission for England and Wales.

(1B) The purpose of the power in subsection (1C) is to develop consistency between the law applicable to –

(a) the election of Members of the Senedd; and

(b) the election of members of local authorities in Wales.

(1C) The provision specifically authorised by subsection (1A) also includes the making of provision that would be within the legislative competence of the Senedd, if included in an Act of the Senedd, as to the election of members of local authorities.”

Pwerau Comisiwn y Senedd

37 Comisiwn y Senedd

Yn Atodlen 2 i Ddeddf 2006 (Comisiwn y Cynulliad), yn lle is-baragraff (4) rhodder –

“(4) The Senedd Commission may –

(a) provide goods or services to the public, or

(b) make arrangements for the provision of goods or services to the public.

(4A) The Senedd Commission may charge for goods or services provided under sub-paragraph (4).”

RHAN 6

CYFFREDINOL

38 Dehongliad cyffredinol

Yn y Ddeddf hon –

ystyr “Deddf 1983” (“1983 Act”) yw Deddf Cynrychiolaeth y Bobl 1983 (p.2) (*Representation of the People Act 1983 (c.2)*);

ystyr “Deddf 2006” (“2006 Act”) yw Deddf Llywodraeth Cymru 2006 (p.32);

ystyr “deddfiad” (“*enactment*”) yw darpariaeth yn unrhyw un neu ragor o’r canlynol (pa bryd bynnag y cawsant eu deddfu neu eu gwneud) –

(a) Deddf Senedd y Deyrnas Unedig,

- (b) Mesur a basiwyd o dan Ran 3 o Ddeddf 2006,
- (c) Deddf a basiwyd o dan Ran 4 o Ddeddf 2006 (gan gynnwys y Ddeddf hon),
- (d) is-ddeddfwriaeth a wneir o dan Ddeddf Seneddol, Mesur o dan Ran 3 o Ddeddf 2006 neu Ddeddf o dan Ran 4 o Ddeddf 2006;

5 ystyr "Gorchymyn 2007" ("2007 Order") yw Gorchymyn Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Cynrychiolaeth y Bobl) 2007 (O.S. 2007/236);

ystyr "Rheoliadau 2001" ("2001 Regulations") yw Rheoliadau Cynrychiolaeth y Bobl (Cymru a Lloegr) 2001(O.S. 2001/341);

10 ystyr "swyddog cofrestru" ("registration officer") yw swyddog cofrestru a benodir gan awdurdod lleol o dan adran 8(2A) o Ddeddf 1983.

39 Rhychwant

Mae'r Ddeddf hon yn rhychwantu Cymru a Lloegr.

40 Dod i rym

15 (1) Daw'r darpariaethau a ganlyn i rym ar y diwrnod y caiff y Ddeddf hon y Cydsyniad Brenhinol—

(a) Rhan 1 (adran 1);

(b) Rhan 3 (adrannau 10 i 28) ond, heblaw yn adran 27 (sy'n cael effaith ar y diwrnod y mae'n cael y Cydsyniad Brenhinol), mae iddi effaith yn unol ag adran 10(2);

20 (c) Rhan 4 (adrannau 29 i 34), gan gynnwys Atodlen 2, ond mae iddi effaith yn unig at ddibenion etholiad y Senedd pan gynhelir y bleidlais ar 5 Ebrill 2021 neu wedi hynny;

(d) yn Rhan 5—

(i) adran 36 (Pŵer Gweinidogion Cymru i wneud darpariaeth ynghylch etholiadau etc), ac

25 (ii) adran 37 (Comisiwn y Senedd);

(e) y Rhan hon (adrannau 38 i 41).

(2) Mae Rhan 2 o'r Ddeddf hon (adrannau 2 i 9), gan gynnwys Atodlen 1, yn dod i rym ar 6 Mai 2020.

30 (3) Yn Rhan 5 o'r Ddeddf hon, mae adran 35 yn dod i rym ar ddiwrnod etholiad cyntaf y Senedd pan gynhelir y bleidlais ar 5 Ebrill 2021 neu wedi hynny.

41 Enw byr

Enw byr y Ddeddf hon yw Deddf Senedd ac Etholiadau (Cymru) 2019.

ATODLEN 1
(a gyflwynir gan adran 9)

DIWYGIADAU I DDEDDFWRIAETH BRESENNOL

RHAN 1

DIWYGIADAU I DDEDDF LLYWODRAETH CYMRU 2006

1 Mae Deddf 2006 wedi ei diwygio fel y nodir isod.

Diwygiadau

2 Hepgorer y gair neu'r geiriau yng Ngholofn A ym mha le bynnag y maent yn ymddangos mewn unrhyw ddarpariaeth a mewnosoder y gair neu'r geiriau cyfatebol yng Ngholofn B.

TABL 1

Colofn A	Colofn B
Act of the Assembly	Act of the Senedd
Acts of the Assembly	Acts of the Senedd
Assembly	Senedd
Assembly's legislative competence	Senedd's legislative competence
Assembly Commission	Senedd Commission
Assembly constituency	Senedd constituency
Assembly constituencies	Senedd constituencies
Assembly constituency member	Constituency Member of the Senedd
Assembly constituency members	Constituency Members of the Senedd
Assembly electoral region	Senedd electoral region
Assembly member	Member of the Senedd
Assembly members	Members of the Senedd
Assembly proceedings	Senedd proceedings
Assembly regional member	Regional Member of the Senedd
Assembly seat	Senedd seat
Assembly seats	Senedd seats

3 Yn y pennawd i Ran A1, hepgorer "Assembly" a mewnosoder "Senedd".

4 Yn y pennawd i Ran 1, hepgorer –

“NATIONAL ASSEMBLY FOR WALES*The Assembly”*

a mewnosoder –

“ESTABLISHMENT OF THE SENEDD*The Senedd”.*

5

5 Yn Rhan 1, yn y pennawd i’r darpariaethau a restrir yng Ngholofn A, hepgorer y gair neu’r geiriau yng Ngholofn B a mewnosoder y gair neu’r geiriau cyfatebol yng Ngholofn C.

TABLE 2

	Colofn A	Colofn B	Colofn C
10	Adran 1	Assembly	Senedd
	Adran 2	Assembly	Senedd
	Adran 14	Assembly members	Members of the Senedd
	Adran 16	Assembly members	Members of the Senedd
15	Adran 17B	Assembly members	Members of the Senedd
	Adran 20	Assembly members	Members of the Senedd
	Adran 21	Assembly members	Members of the Senedd
	Adran 24	Assembly members	Members of the Senedd
	Adran 26	Assembly	Senedd
20	Adran 27	Assembly	Senedd
	Adran 41	Assembly	Senedd
	Adran 107	Assembly	Senedd
	Adran 137	Assembly Commission’s	Senedd Commission’s
	Adran 138	Assembly Commission	Senedd Commission
25	Adran 139	Assembly Commission	Senedd Commission
	Adran 140	Assembly Commission’s	Senedd Commission’s
	Atodlen 1	Assembly	Senedd
	Atodlen 2	Assembly Commission	Senedd Commission
	Atodlen 7	Assembly	Senedd

30 6 Ym mhennawd Rhan 4, hepgorer “Assembly” a mewnosoder “Senedd”.

7 Yn adran 1(1), hepgorer o “National Assembly for Wales” i’r diwedd a mewnosoder “Senedd”.

8 Yn adran 1, ar ôl is-adran (1), mewnosoder –

“(1A)The Senedd may also be known as the Welsh Parliament.”

9 Yn adran 1(3) hepgorer “(referred to in this Act as “Assembly Members”)”.

10 Yn adran 20, ar ôl is-adran (8) mewnosoder –

“(9) Provision may be made under subsection (3)(a) in respect of any
5 person who has ceased to be an Assembly member.”

11 Yn adran 27(1), hepgorer o “National Assembly for Wales” i’r diwedd a mewnosoder
“Senedd Commission or Comisiwn y Senedd (referred to in this Act as the “Senedd
Commission”)”.

12 Yn adran 107(1), hepgorer o “National Assembly for Wales” i’r diwedd a mewnosoder
10 “Senedd or Deddfau’r Senedd (referred to in this Act as “Acts of the Senedd”)”.

13 Yn adran 126A, ym mha le bynnag y mae’n ymddangos, hepgorer “National Assembly
for Wales” a mewnosoder “Senedd”.

14 Yn y croesbennawd yn union cyn adran 137 hepgorer “Assembly” a mewnosoder
“Senedd”.

15 15 Yn y croesbennawd yn union cyn paragraff 8 o Atodlen 3, hepgorer “Assembly and
Assembly Commission” a mewnosoder “Senedd and Senedd Commission”.

16 Yn y croesbennawd yn union cyn paragraff 9 o Atodlen 3, hepgorer “Assembly” a
mewnosoder “Senedd”.

17 Yn Atodlen 9A –

20 (a) hepgorer “The National Assembly for Wales Commissioner for Standards or
Comisiynydd Safonau ar gyfer Cynulliad Cenedlaethol Cymru” a mewnosoder yn
y man priodol “The Senedd Commissioner for Standards or Comisiynydd Safonau
y Senedd”.

25 (b) hepgorer “The National Assembly for Wales Remuneration Board or Bwrdd
Taliadau Cynulliad Cenedlaethol Cymru.” a mewnosoder yn y man priodol “The
Independent Remuneration Board of the Senedd or Bwrdd Taliadau Annibynnol
y Senedd.”.

18 Nid oes dim ym mharagraff 1 i 17 o’r Atodlen hon yn effeithio ar baragraff 19 o’r Atodlen
hon.

30 *Eithriadau*

19 Nid yw paragraffau 1 i 17 o’r Rhan hon yn effeithio ar y darpariaethau a ganlyn o
Ddeddf 2006 –

Penawdau darpariaethau (oni chânt eu diwygio gan baragraffau 1 i 17 o’r Rhan
hon);

35 Cyfeiriadau at enwau deddfiadau;

Yn adran 1(1), y geiriau “There is to be an Assembly for Wales to be known as”;

Yn adran 107(1) y geiriau “The Assembly may make laws”;

Adrannau 103, 104, 105, 106 a 106A;

Adran 126A (ac eithrio fel y’i diwygiwyd gan baragraffau 1 i 17 o’r Rhan hon);

Atodlen 6;
 Atodlen 10;
 Atodlen 11;
 Atodlen 12.

5

RHAN 2

DIWYGIADAU I FESUR COMISIYNYDD SAFONAU CYNULLIAD CENEDLAETHOL CYMRU 2009

20 Mae Mesur Comisiynydd Safonau Cynulliad Cenedlaethol Cymru 2009 wedi e'i ddiwygio fel y nodir isod.

10 *Diwygiadau*

21 Yn y croesbennawd yn union cyn adran 1 hepgorer "Cynulliad Cenedlaethol Cymru" a mewnosoder "y Senedd".

22 Yn adran 1(1) hepgorer "Cynulliad Cenedlaethol Cymru" a mewnosoder "y Senedd".

15 23 Hepgorer y gair neu'r geiriau yng Ngholofn A ym mha le bynnag y maent yn ymddangos a mewnosoder y gair neu'r geiriau cyfatebol yng Ngholofn B.

TABL 3

	Colofn A	Colofn B
	Cynulliad	Senedd
	Comisiwn y Cynulliad	Comisiwn y Senedd
20	etholaethau'r Cynulliad	etholaethau'r Senedd
	ranbarthau etholiadol y Cynulliad	ranbarthau etholiadol y Senedd
	Aelod Cynulliad Aelod o'r Cynulliad	Aelod o'r Senedd
25	Aelodau Cynulliad Aelodau'r Cynulliad	Aelodau'r Senedd
	Comisiynydd Safonau Cynulliad Cenedlaethol Cymru	Comisiynydd Safonau y Senedd
	Mesur Comisiynydd Safonau Cynulliad Cenedlaethol Cymru 2009	Mesur Comisiynydd Safonau y Senedd 2009

30 24 Hepgorer adran 20(1) a (2), a mewnosoder –

“(1) Yn y Mesur hwn –

mae "Aelod o'r Senedd" ("*Senedd Member*") yn cynnwys –

(a) at ddibenion adran 1(3)(a) a (b) yn unig, y Cwnsler Cyffredinol hyd yn oed os nad yw'r swyddog hwnnw yn Aelod o'r Senedd; a

35

- (b) ac eithrio at ddibenion adran 1(3)(a) a (b), cyn Aelod o'r Cynulliad neu gyn Aelod o'r Senedd;
- ystyr "y Clerc" (*"the Clerk"*) yw Clerc y Senedd;
- ystyr "y Comisiwn" (*"the Commission"*) yw Comisiwn y Senedd;
- ystyr "Cwnsler Cyffredinol" (*"Counsel General"*) yw Cwnsler Cyffredinol Llywodraeth Cymru;
- ystyr "y Ddeddf" (*"the Act"*) yw Deddf Llywodraeth Cymru 2006 (p.32);
- ystyr "y Pwyllgor Safonau Ymddygiad" (*"the Committee on Standards of Conduct"*) yw unrhyw bwyllgor neu is-bwyllgor i'r Senedd y dirprwywyd iddo, gan y Rheolau Sefydlog neu oddi tanynt, swyddogaethau sy'n ymwneud â chwynion bod Aelodau'r Senedd wedi methu â chydymffurfio â gofynion darpariaeth berthnasol;
- ystyr "Rheolau Sefydlog" (*"Standing Orders"*) yw Rheolau Sefydlog y Senedd.

(2) Mae cyfeiriad yn y Mesur hwn at "*y Senedd*" yn gyfeiriad at—

(a) y Senedd, neu

(b) heblaw yn adrannau 1, 4, 6(3)(b), (c) a (d) a'r Atodlen, y Pwyllgor Safonau Ymddygiad."

Hepgorer paragraff 2 o'r Atodlen, a mewnosoder—

"2 Caniateir i'r trefniadau y cyfeirir atynt ym mharagraff 1, (ond nid penodi'r person a nodir fel hyn) gael eu dirprwyo gan y Senedd, yn gyfan gwbl neu'n rhannol, i'r Comisiwn, i'r Pwyllgor Safonau Ymddygiad neu i staff y Comisiwn a chaniateir i'r trefniadau hynny gynnwys personau sy'n annibynnol ar y Senedd."

Nid oes dim ym mharagraffau 20 i 25 o'r Rhan hon yn effeithio ar baragraff 27 o'r Rhan hon.

Eithriadau

Nid yw paragraffau 20 i 25 o'r Rhan hon yn effeithio ar y darpariaethau a ganlyn o Fesur Comisiynydd Safonau Cynulliad Cenedlaethol Cymru 2009—

Yr enw hir;

Adran 1(1) heblaw fel y'i diwygiwyd gan baragraffau 20 i 25 o'r Rhan hon;

Adran 20(1) a (2);

Paragraff 2 o'r Rhan.

RHAN 3

DIWYGIADAU I FESUR CYNULLIAD CENEDLAETHOL CYMRU (TALIADAU) 2010

28 Mae Mesur Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Taliadau) 2010 wedi ei ddiwygio fel y nodir isod.

5 *Diwygiadau*

29 Ym mhennawd adran 1 hepgorer “Bwrdd Taliadau Cynulliad Cenedlaethol Cymru” a mewnosoder “Bwrdd Taliadau Annibynnol y Senedd”.

30 Yn adran 1 hepgorer “Bwrdd Taliadau Cynulliad Cenedlaethol Cymru” a mewnosoder “Bwrdd Taliadau Annibynnol y Senedd”.

10 31 Hepgorer y gair neu’r geiriau yng Ngholofn A ym mha le bynnag y maent yn ymddangos a mewnosoder y gair neu’r geiriau cyfatebol yng Ngholofn B.

TABLE 4

	Colofn A	Colofn B
	Cynulliad	Senedd
15	Comisiwn y Cynulliad	Comisiwn y Senedd
	aelod Cynulliad aelod o’r Cynulliad	Aelod o’r Senedd
	Aelodau Cynulliad	Aelodau’r Senedd
	Cynulliad Cenedlaethol Cymru	Senedd
20	Comisiynydd Safonau Cynulliad Cenedlaethol Cymru	Comisiynydd Safonau y Senedd
	Bwrdd Taliadau Cynulliad Cenedlaethol Cymru	Bwrdd Taliadau Annibynnol y Senedd
25	Mesur Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Taliadau) 2010	Mesur y Senedd (Taliadau) 2010
	aelod Cynulliad rhanbarthol	Aelod rhanbarthol y Senedd

32 Nid oes dim ym mharagraffau 28 i 31 o’r Rhan hon yn effeithio ar baragraff 33 o’r Rhan hon.

Eithriadau

30 33 Nid yw paragraffau 28 i 31 o’r Rhan hon yn effeithio ar y darpariaethau a ganlyn o Fesur Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Taliadau) 2010—

Yr enw hir;

Adran 1(1) heblaw fel y’i diwygiwyd gan baragraffau 28 i 31 o’r Rhan hon;

Adrannau 15, 17, 19, 20(4);

35 Atodlen 3.

ATODLEN 2
(a gyflwynir gan adran 29)

ATODLEN 1A NEWYDD I DDEDDF LLYWODRAETH CYMRU 2006

Mae'r Atodlen hon yn pennu Atodlen 1A newydd i Ddeddf 2006, i'w mewnosod ar ôl Atodlen 1 i'r Ddeddf honno.

"SCHEDULE 1A

SECTION 16

CATEGORIES OF PERSON AND HOLDERS OF OFFICE
DISQUALIFIED FROM BEING A MEMBER OF THE SENEDD OR A
CANDIDATE IN AN ELECTION TO BE A MEMBER OF THE SENEDD

PART 1

CATEGORIES OF PERSONS DISQUALIFIED

Persons under 18 years of age

- 1 A person who has not attained the age of 18 before the day on which
the person is nominated as a candidate for election as a Member of the
Senedd.

Citizenship

- 2 (1) A person who is not –
- (a) a British citizen,
(b) a qualifying Commonwealth citizen,
(c) a citizens of the Republic of Ireland, or
(d) a citizens of the European Union who are resident in the
United Kingdom.
- (2) For the purposes of subparagraph (1), a person is a qualifying
Commonwealth citizen if that person is a Commonwealth citizen who
either –
- (a) is not a person who requires leave under the Immigration Act
1971 (c.77) to enter or remain in the United Kingdom, or
(b) is such a person but for the time being has (or is, by virtue of
any enactment, to be treated as having) indefinite leave to
remain within the meaning of that Act.
- (3) But a person is not a qualifying Commonwealth citizen by virtue of
subparagraph (2)(a) if that person does not require leave to enter or
remain in the United Kingdom by virtue only of section 8 of the
Immigration Act 1971 (exceptions to requirement for leave in special
cases).

Bankruptcy

3 (1) A person on whom a bankruptcy restrictions order, an interim order
or a debt relief restrictions order under the Insolvency Act 1986 has
effect is disqualified from being a Member of the Senedd.

5 (2) In this Schedule, a reference to a bankruptcy restrictions order or an
interim order includes a reference to bankruptcy restrictions order or
an interim order made under Schedule 2A to the Insolvency
(Northern Ireland) Order 1989.

4 Section 426B of the Insolvency Act 1986 (c. 45) applies in relation to
this disqualification.

5 A person who would be disqualified from being a Member of the
House of Commons by virtue of section 427 of the Insolvency Act
1986 because of an award of sequestration made by a court in
Scotland, and that section applies as modified by subsection (6B) of it.

Treason

6 A person who has been convicted of treason, in the manner provided
for by section 2 of the Forfeiture Act 1870.

Incapacities on conviction of corrupt or illegal practice

7 A person convicted of a corrupt or illegal practice under the
Representation of the People Act 1983, and section 173 of that Act
applies to membership of the Senedd as an elective office to which
that section applies.

Other criminal offences

8 A person found guilty of one or more offences (whether before or
after the passing of this Act and whether in the United Kingdom or
elsewhere), and sentenced or ordered to be imprisoned or detained
indefinitely or for more than one year, is disqualified from
membership of the Senedd while detained anywhere in the United
Kingdom, the Channel Islands, the Isle of Man or elsewhere in the
European Union in pursuance of the sentence or order or while
unlawfully at large at a time when the person would otherwise be so
detained.

PART 2

HOLDERS OF OFFICES WHO ARE DISQUALIFIED

9 The holders of the following offices are disqualified from membership
of the Senedd—

Members of any other legislature, with the following
exceptions—

(a) Members of the House of Commons in the circumstances provided for in sections 17A and 17B;

(b) Members of the House of Lords in the circumstances provided for in section 17C;

5 The Auditor General for Wales / Archwilydd Cyffredinol Cymru;

The Public Services Ombudsman for Wales / Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru;

10 A person who holds office as lord-lieutenant, lieutenant or high sheriff of any area in Wales;

The holders of the following judicial offices –

(a) Judge of the Supreme Court;

(b) Judge of the High Court of Justice or Court of Appeal;

15 (c) Circuit Judge;

(d) District Judge (Magistrates' Courts) (but not Deputy District Judge (Magistrates' Courts));

Members and staff of The Electoral Commission / Comisiwn etholiadol;

20 The Electoral Registration Officer for any area in Wales or the Returning Officer for a constituency or an electoral region of the Senedd;

Civil Service Commissioners;

Commissioners for Equality and Human Rights;

25 The Commissioner for Public Appointments;

The Comptroller and Auditor General;

The Senedd Commissioner for Standards / Comisiynydd Safonau y Senedd;

30 Her Majesty's Chief Inspector of Education and Training in Wales / Prif Arolygydd Ei Mawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru;

Members of the Local Democracy and Boundary Commission for Wales / Aelodau Comisiwn Ffiniau a Democratiaeth Leol Cymru;

35 Members of the Independent Remuneration Panel for Wales / Aelodau Panel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol;

The Parliamentary Commissioner for Administration;

40 The Welsh Language Commissioner / Comisiynydd y Gymraeg;

The Commissioner for Older People in Wales/ Comisiynydd Pobl Hŷn Cymru;

The Children's Commissioner for Wales / Comisiynydd Plant Cymru;

5 The Future Generations Commissioner for Wales / Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol Cymru;

Members of the Independent Remuneration Board of the Senedd / Aelodau Bwrdd Taliadau Annibynnol y Senedd;

The Clerk of the Senedd / Clerc y Senedd;

10 Acting holders of the above offices;

Statutory deputies of holders of the above offices."